

Окремі dumb laws мають дуже давню історію. Так, у штаті Техас чоловікам заборонено носити з собою кусачки. Закон було прийнято ще в часи Дикого Заходу, коли шахраї могли викрадати худобу, перерізаючи за їх допомогою огорожу. Подібні крадіжки стали настільки частими, що довелося заборонити кусачки. В Алабамі заборонено навчати ведмедів спортивній боротьбі. У 1800-х рр.. боротьба ведмедів була дуже популярною розвагою, але через її значну небезпеку довелося ухвалити вказаний закон [3].

Ще один чудернацький закон – заборона бань у Каліфорнії – має дуже серйозну причину. Цей закон було прийнято наприкінці 1980-х рр., коли виявилось, що більшість гомосексуалістів, хворих на СНІД, заразилися ним у публічних банях. Закон було ухвалено для того, щоб запобігти подальшому поширенню хвороби.

Інколи чудернацькі закони є реакцією влади штату на заповзятливість його жителів. Так, у м. Мобіл (Алабама) жінкам заборонено носити взуття на підборах-шпильках. Це пов'язано з тим, що одна жінка, наступивши на риштак у вказаному взутті, пошкодила ногу. Звернувшись о суду, вона довела провину місцевої влади та виграла справу. Влада штату вирішила запобігти наступним позовам і прийняла відповідний закон.

Однією з причин появи dumb laws є належність США до країн прецедентного права. У США законодавство і прецеденти є первинними та конкуруючими джерелами права. Кожне з них не виводиться з іншого, хоча прецедент підпорядкований законодавству в тому сенсі, що закон завжди його може анулювати [4, 60]. Втім, це відбувається не завжди і рішення з конкретних справ збільшують кількість dumb laws. Наприклад, внаслідок конкретного судового рішення у м. Хартфорд (штат Коннектикут) заборонено переходити дорогу на руках.

Таким чином, dumb laws є невід'ємною частиною правової системи США. У найбільш широкому розумінні до них входять як закони, так і судові прецеденти, ухвалені через різні причини. Свою абсурдність вони здобули або через зміну історичної ситуації чи періоду, під час якого вони були прийняті, або через прагнення місцевої влади убезпечити себе від позовів з боку населення, гарантувати правопорядок та ін. Досить часто dumb laws стають об'єктом нищівної критики, однак, попри це, вони є унікальним джерелом правової історії Сполучених Штатів.

Список використаних джерел:

1. 50 Dumb Laws From Across the United States. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldatlas.com/articles/50-dumb-laws-across-the-united-states.html>
2. Safety of native plants protected under Arizona law. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cronkitezine.asu.edu/spring2010/arizonalaws/nativeplants.html>
3. Owens K. It's Illegal to Do What? Strange Laws and Why They Exist / K. Owens. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://law.marquette.edu/facultyblog/2018/04/24/its-illegal-to-do-what-strange-laws-and-why-they-exist/#more-27657>
4. Майданик Р. Англійський судовий прецедент як джерело права / Р. Майданик // Юридична Україна. – 2013. – №1. – С. 52–61.

Науковий керівник: к.і.н., доцент Коваль Т.В.

О. В. Шевченко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

АНДРІЙ ЛІВИЦЬКИЙ – ВИДАТНИЙ ВІТЧИЗНЯНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ

Андрій Миколайович Лівіцький є центральною постаттю часів Української Революції 1917 – 1921 рр. та Української Народної Республіки в екзилі. Його діяльність мала вирішальне значення в становленні та збереженні державницької традиції в еміграції, яка дійшла аж до незалежності сучасної України. Спробуємо дізнатися, як саме Лівіцький досягнув поставленої мети.

Народився майбутній політик 9 квітня 1879 р. на Золотоніщині. Походив із старого козацького роду. Одержав освіту в Прилуках та Києві. У роки студентства починав займатися політичною діяльністю, за що багато разів був ув'язнений. Проте це його не злякало, тому 1901 р. став одним із засновників Революційної української партії (РУП), а 1905 р. увійшов до Української соціал-демократичної робітничої партії (УСДРП). Активний учасник Української Революції займав численні посади на Полтавщині, пізніше став членом Української Центральної Ради. Входив до складу української делегації на переговорах у Брест-Литовську.

У період Гетьманату Павла Скоропадського був усунутий з посади губерньського комісара, тому входив до складу Українського національного союзу, діяльність якого була спрямована проти гетьманської політики. За часів Директорії стає міністром юстиції, а згодом ще й міністром закордонних справ.

Із жовтня 1919 р. головна діяльність А. Ливицького стосувалася дипломатичної місії УНР в Польщі. В одному з численних листів до свого друга, також політичного діяча, Ісаака Мазепи щодо встановлення українсько-польського кордону 12 квітня 1920 р. він писав: «На нашому боці є шерех людей, які нас підтримують. Коли нам зроблять, нарешті, пропозиції, відповідаючі нашій національній гідності, то я для остаточного вирішення справи прибуду до Кам'янця. Але боюся, що таких пропозицій не буде, і наші ілюзії про союз з Польщею розвіються. Певно, нарешті, нам запропонують р. Стир, але на такий кордон я погодитись не можу. Лише р. Західний Буг може, до певної міри, забезпечити наші державні інтереси. Визнання і найширшу допомогу нам гарантують» [1]. Проте згодом було підписано Варшавський договір, де кордон проходив по р. Збруч.

В уряді УНР, який очолював В'ячеслав Прокопович, обіймав посади заступника голови Ради Міністрів та міністра юстиції. Після трагічного для України Зимового походу кінця 1921 р. відстояв необхідність продовження діяльності уряду УНР поза межами України. Ольга Малюта свідчить: «1920 р. на еміграцію вийшла «держава» – Державний Центр Української Народної Республіки. Основним своїм завданням... визначив відновлення суверенної Української держави та підготовку до встановлення влади на території України. Виконавчою структурою Державного Центру УНР залишалась Рада Народних Міністрів. Головою уряду до 25 березня 1921 р. залишався А. Ливицький. Рада Народних Міністрів УНР зосередила свої зусилля на питаннях скликання парламенту, налагодження зв'язків з Україною, забезпечення ефективної дипломатичної діяльності» [2].

По загибелі Симона Петлюри став Головою Директорії УНР і Головним Отаманом військ УНР. З 1926 р. також керував Державним Центром УНР, який діяв у Варшаві, щоправда, під постійним наглядом польської поліції. «У 1946 р. в еміграції з ініціативи Президента УНР А. Ливицького було утворено Контактну комісію (очолював І. Мазепа) для підготовки легальної бази для створення українського предпарламенту в екзилі. Невдовзі по тому вона трансформувалась в Координаційний український комітет, у якому взяли участь всі діючі політичні партії та організації», – пише Ольга Малюта [2]. Через два роки Андрій Миколайович ініціював створення Української Національної Ради як законодавчого органу Державного Центру УНР, щоб об'єднати всі українські політичні сили заради незалежності України. «Представник УНР А. Ливицький, відкриваючи перше засідання, підтвердив, що своїм законопроектом, ухваленим урядом, політичні угруповання зафіксували традицію і легальність Державного Центру, визнаючи його на тридцятому році боротьби єдиною легальною репрезентацією України та українського народу» [2]. 1948 р. після реорганізації Державного центру, в складі якого було введено посаду президента, його обрали президентом УНР в еміграції. Це була найвища сходинка складної кар'єрної драбини А. Ливицького.

17 січня 1954 р. великий політичний діяч помер на 74 році життя в місті Карлсруе (Німеччина). Пізніше був перепохований на українському меморіальному цвинтарі в Баунд-Брук, що неподалік від Нью-Йорка.

22 серпня 1992 р. останній Президент УНР в екзилі Микола Плав'юк передав грамоту Державного центру УНР Президентові України Леоніду Кравчуку. Це свідчило про те, що сучасна Україна є логічним продовженням УНР в еміграції. У документі написано:

«Складаючи свої повноваження, ми заявляємо, що проголошена 24 серпня і утворена 1 грудня 1991 року народом України Українська Держава продовжує державно-національні традиції УНР і є правонаступницею Української Народньої Республіки» [3].

Як оцінюють роботу Андрія Миколайовича сучасні історики? Деякі його прославляють, інші ж, навпаки, засуджують. Богдан Гудь, директор Інституту європейської інтеграції Львівського національного університету імені Івана Франка, наголошує: «Андрія Ливицького без сумніву можна вважати одним з найбільш успішних українських дипломатів, які повинні ввійти в історію нашої дипломатії» [4]. Натомість директор Центру українознавства Київського національного університету імені Шевченка Володимир Сергійчук запевняє, що його діяльність у передвоєнний час, воєнний час і повоєнний час не була такою активною і не сприяла утвердженню авторитету уряду УНР в екзилі, як це мав би сповнити він, одержавши повноваження після смерті Симона Петлюри [4]. А професор Володимир Трощинський з приводу політичного світобачення Ливицького каже: «Справа в тому, що як послідовний демократ, прихильник демократичних цінностей Андрій Ливицький засадничо не приймав тоталітарних політичних концепцій, які були модні в 1930-ті роки і відповідно для діяльності цього [екзильного] уряду були характерні вірність парламентсько-республіканським, демократичним традиціям, чіткій державницькій орієнтації. Це проявлялося і в захисті прав українських емігрантів в країнах їх перебування, налагодження зв'язків між організаційно-розпорощеними емігрантськими організаціями в різних країнах перебування» [4]. Таким чином, немає одностайної думки сучасників щодо діяльності Ливицького, оскільки одні приділяють увагу здобуткам, а інші – прорахункам.

Отже, можна зробити висновок, що Андрій Ливицький є одним із фундаторів ідеї української державності в еміграції, якій присвятив значну частину життя. Так, йому не вдалося відновити бажану незалежність України, але за допомогою створення відповідних органів він зумів зберегти єдність українців та політичних сил поза її межами.

Список використаної літератури:

1. Листи Андрія Ливицького про польсько-українські переговори у Варшаві (кінець 1919 — квітень 1920 років). — Електронний ресурс. — Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Mikhailova_Olena/Lysty_Andriia_Livytskoho_pro_polsko-ukrainski_perehovory_u_Varshavi_kinets_1919_kviten_1920_rokiv.pdf

2. Олена Михайлова. Органи влади ЗУНР та УНР в екзилі у 20–40-і рр. ХХ ст.: боротьба за національну державність як форму організації повсякденного життя української еміграції / О.Малюта // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика: Зб. ст. — К., 2007. — Вип. 12. — С. 287-308. — Бібліогр.: 74 назв. — укр. — Електронний ресурс. — Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/77651>

3. 1992: останній президент УНР передає Кравчуку клейноди Електронний ресурс. — Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/videos/2012/01/22/69657/>

4. “Країна Інкогніта”. Андрій Ливицький. / Сергій Грабовський. — Електронний ресурс. — Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/915284.html>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Волошкевич Г. А.

М.-Т.Я. Шибанова

Київський національний лінгвістичний університет

ПРОБЛЕМИ РАТИФІКАЦІЇ СТАМБУЛЬСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ В УКРАЇНІ

Питання захисту жінок від насильства та домашнього насильства вже протягом багатьох років є предметом правових дискусій. І саме тому “держави-члени Ради Європи та інші держави, осуджуючи всі форми насильства стосовно жінок і домашнього насильства, визнаючи те, що реалізація de jure та de facto рівності між жінками та чоловіками є ключовим елементом у запобіганні насильству стосовно жінок, прагнучі створити Європу, вільну від насильства стосовно жінок і домашнього насильства” [1] домовилися закріпити свої цілі та підписали Конвенцію Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (далі – Стамбульська конвенція) 11 травня 2011 року у Стамбулі.